

van de  
de lijst  
ogma-  
ne be-  
iek, rijp  
en aan  
opinion  
de ver-  
den  
Kam-  
a ge-  
banen  
aanbe-  
ling en  
net wat  
ort.  
k aan  
ag van  
en kon  
en van  
a deze  
geheel  
elstan-  
nst eer-  
rkt dit  
n in de  
onzer  
nieuwe  
Infra  
en oor-  
ordeel,  
geven,  
voor de  
Infra  
a beide  
en het  
ik niet  
a hem  
or zoo  
studie,  
enken,  
oe bij-  
en, de  
ing te  
vaster  
ren zal  
detail-  
isme  
zal er  
: voor  
n den  
a het  
a zal  
Gere-  
Her-  
middel  
n het  
ielden  
en al  
le be-  
leve.  
ntio  
gernis  
kend  
nood-  
voor  
reeds  
hield  
open  
neer-  
doop  
voor  
van  
meer  
nigen  
; en  
mits  
naard  
node  
geest  
Doop  
lezer  
niet  
het  
ordi-  
nam  
e zou  
ge-  
rakte  
wie  
laad  
pro-  
zoo-  
ver-  
l.  
lijke  
loop  
op  
leid.  
nge  
De  
Een  
de  
roor  
sen  
voor  
cras-  
ran-  
het  
zoo  
om  
hel-  
den  
ras-

seuds in; was het veel meer niet anders te verwachten.

En dat nochtans dit fatale besluit sensatie onder ons maakte, was dan ook niet om de Synode, maar omdat er als op een geestelijken barometer in werd aangewezen, hoe sterk de geestelijke dampkring in de Nederlandsche Hervormde kerk was omgeplooid.

Els, twaalfhonderd jaren lang, was nu de heilige Doop het merkteken van alle Christenvolk hier te lande geweest. Waarover men ook gedeeld lag, over de noodzakelijkheid van den heiligen Doop als teken van kerkelijke gemeenschap, was alle Christenvolk het eens gebleven. In den heiligen Doop lag nog de laatste band, die de eenheid van heel Christus' kerk op aarde openbaarde.

Daarmee te breken, was alsoo de laatste vezel doorsnijden, die ons ceremonieel-historisch de eenheid der kerk verpande, en toch... daartoe dork men van alle kerken op aarde, het eerst in Nederland overgaan.

Nu ware dit natuurlijk niets geweest, bijaldien dit fatale besluit plotseling schrik in de gemoederen der Hervormden had geworpen, en aan alle geloovige belijders, die in deze kerk huizen, klaar en duidelijk had doen inzien, dat er thans voor het minst een aanranding van het heilige had plaats gehad, die tusschen hen en deze Haagsche Synode een afgrond deed gapeu.

Als het drijven van één machtigen wind, had dit protest dan op de Haagsche Synode kunnen werken. Het had haar kunnen dwingen jiljings weer saam te komen, en in die vernieuwde saamkomst zoo heilloos besluit te herroepen.

Maar, en dit juist is het veege teeken, van zulk een algemeene, bezield, verkracht beweging merkt men niets.

Hier en daar is zeer zeker een zwakke stein van protest opgegaan, maar de kerkeraden zwijgen, de Dienaren des Woords zwijgen, de Ouderlingen zwijgen, en de gemeente in haar honderdduizenden berust.

Vergelijk men dan ook de storm die in de jaren 1869 en '70 opstak tegen de enkele wijziging van de Doopsformule, met het kleine briesje dat thans tegen de aanranding van den Doop als zoodanig waait, dan is hiernaar de moedeloosheid en krachteloosheid der orthodoxe oppositie met juistheid af te meten.

Toen, in 1869 en '70, zat er in de oppositie een wil, school er een krasse bezieling in, sprak er toorn uit. Thans zwijgt men, of spreekt hoogstens een tam woord, meer *pour acquit de conscience*, dan gedreven door den Geest des Heeren.

Zelfs de Gereformeerden in deze kerk staan bedremmeld. Ze beseffen wel dat het ontzettend is, maar ze weten niet, hoe het aan te vatten.

Maken ze nieuwe oppositie, dan loopt het op provisionele schorsing en afzetting uit, en daar breuke h. i. in *elk geval* moet worden voorkomen, steken ze lieft niet van wal, want ze duchten reeds eer ze de haven uit zijn, schipbreuk te zullen lijden.

En toch zouden we onze Gereformeerde kerken wel op het hart willen binden om ten deze de hand in eigen boezem te steken. Er zijn twee sacramenten.

Er is niet alleen het sacrament van den heiligen Doop, maar ook het sacrament van het heilige Avondmaal, en al heeft nu geen Gereformeerde Synode ooit uitgesproken, dat het Avondmaal deswege wel achterwege kan blijven, feitelijk is toch de toestand, dat tal van leden der gemeente onder ons zonder Avondmaal voortleven.

Is nu het Avondmaalsbevel minder stellig dan het Doopsbevel, of blijkt niet uit de duidelijke bewoording der Heilige Schrift, dat de Heere Christus die beide sacramenten verordeneerd heeft?

En is het dan goed, kan het voor de eere van en met de gehoorzaamheid aan onzen Heere Christus bestaan, dat zoo menig lid dezer kerken onder ons voortleef als Christen geen Avondmaal had ingesteld, en dat de kerkeraad dit geworden laat, en dit door zijn stilzwijgen bevestigd?

Ongetwijfeld, beide gevallen staan niet gelijk. Dit geven we niet alleen toe, maar we stellen het zelve op den voorgrond.

En toch, goed kan het in Christus' kerk alleen dan zijn, als wat de Christus heeft ingesteld, ook in stille gehoorzaamheid aan zijn bevel wordt nagekomen, niet alleen bij het sacrament des heiligen Doops, maar ook bij het sacrament des heiligen Avondmaals.

## Napleiten.

In de Heidenbode, het Zendingsofgaan der Gereformeerde kerken, wordt steeds meer gepoogd, de besluiten der jongste Synode in zake de Zending van achteren te bestrijden.

Het wordt voorgesteld, alsof reeds een jaar na het nemen der besluiten de gouden eeuw der Zending kon zijn ingetreden. Uit een terloopse neergeschreven zeggen van één enkel predikant, dat wel twaalf Dienaren des Woords gereed stonden, om naar Java te gaan, wordt afgeleid, dat deze jonge mannen zich dan nu ook moesten hebben aangemeld. En uit het tegenspoed waarmee op meer dan één station, met de oud-gedienden, te worstelen valt, trekt men de conclusie, dat alles misgaat.

Zelfs gaat de redactie zooverre van te beweren, dat als alles maar bij het oude ware gebleven, en de vroegere Zendings-deputaten er nog waren, aanstonds in den schreienden nood voor Pekalongan zou voorzien zijn.

Wat is hiervan aan? De man die het station Midden-Java ten noorden, uit schuldige oorzaak verlaten moest, was aangesteld onder het oude regime.

Dat broeder Zuidema ter oorzake van

zwakke gezondheid repatriëeren moest, heeft met de vroegere of latere inrichting van het Zendingsofgaan niets hoegenaamd te maken. En evenmin komt het voor rekening der Synodale besluiten, dat broeder Bolwijn nog steeds te Vlaardingen wordt opgehouden; en dat broeder Huyzing wegens zenuwzwakte naar Europa terug moet.

Zelfs al wilde men zoover gaan om te beweren, dat in de broeders Zuidema, Bolwijn en Huyzing drie mannen van te zwak gestel waren uitgezonden voor den dienst in het Oostersch klimaat (wat wij niet zeggen), zoo zou toch dit feit uitsluitend voor de verantwoording van de oude Deputaten liggen, en in geen enkel opzicht voor rekening van hen, die den bestaanden toestand hadden over te nemen, gelijk die is.

Al dit speculeeren op onze missionairen tegenspoed, om er zijdelings de Middellburgsche besluiten de schuld van te geven, mist alsoo allen grond, en misleidt de lezers en lezeressen van het blad.

Evenmin gaat het aan voor het los heengeworpen zeggen van één predikant de kerken als zoodanig aansprakelijk te stellen. De Weijers zal er zelf vreemd van opzien, dat aan zijn vroeger gezegde zulk een zonderlinge betekenis wordt gehecht. En nog zonderlinger is de bewering, dat de genomen besluiten de belofte inhielden, van nu het gouden tijdperk te doen aanbrenken.

Wie ter Synode aanwezig was, of ook maar kennis nam van haar acta, weet toch zeer wel, dat er zelfs nog geen regeling is, en dat de nieuwe orde van zaken eerst op de eerstvolgende Synode tot stand zal kunnen komen.

Wat tusschen beide Synoden ligt is niets dan een overgangstijdsperk, waarin men de zaken loopende en gaande kan houden, maar waarin van een inrichten der Zending op breeder en vaster voet geen sprake kan zijn.

Door dat te doen, zou men op de besluiten der komende Synode vooruitloopen. Geheel deze averechtse voorstelling heeft alsoo geen andere verdienste dan die van een napelien in een verloren geding.

De indruk moet nu gegeven worden, alsof de tegenspoed waarmee men te worstelen heeft, niet den nasleep gold van vroegere beschikkingen, maar te wijten ware aan het nieuwe systema.

En omdat het nieuwe systema, dat nog op zijn afwerking en organisatie wacht, niet aanstonds nieuw leven schept op een Zendingssakker, waar alles verdorde, moet nu dit systema zelf gedisciplineerd worden, en het denkbeeld ingang vinden, alsof alles van een leien dak zou zijn geloopt, indien de vroegere Zendings-deputaten maar gebleven waren.

Om het te zeggen zooals we het meenen: Ons komt deze houding noch manlijk noch broederlijk voor.

Niemand zal het aan den redacteur van de Heidenbode euvel duiden, dat hij de vroegere Zendingsmethode voor de eenig juiste en ware houdt, en daarentegen van de nu aanvaarde methode het ergste vreest.

Evenmin kan het iemand verwonderd hebben, indien de geschichte schrijver, zich bij de Middellburgsche besluiten niet nederleggende, in een degelijke studie nogmaals principieel het missionaire vraagstuk besproken, en zijn gevoelen verdedigd had.

Een ieder cert ook in hem het vrije woord, en wat hij zoo keurig schrijft, leest ieder gaarne.

Maar dan had hij ook flinkweg voor de redactie van de Heidenbode moeten bedenken, en openlijk moeten verklaren, dat hij niet langer de man was, om een orgaan te redigeren van kerken met wier besluiten hij uit overtuiging niet kon medegaan.

Die houding zou een ieder kloek en manlijk hebben geoordeeld, en ze zou invloed hebben geschonken aan zijn woord.

Maar in een orgaan der kerken de besluiten der kerken te bestrijden, en dat te doen doch principieel noch wetenschappelijk, maar op een wijze, die zelfs den toets der billijkheid niet kan doorstaan, doet én aan de Zending afbreuk én aan het gewicht dat men anders hechten zou aan zijn woord.

## Scheurers arbeid.

De Presidente der Vereniging „Dr. Scheurers Hospitaal“, stond ons dit onderstaand schrijven van Dr. Scheurer ter plaatsing af.

Jogjakarta, 7 Augustus 1897.

Aan Me. J. H. KUYTER, President der Vereniging „Dr. Scheurer's Hospitaal“.

Hoogachtbare Mevrouw!

Gaarne voldoe ik aan het verzoek mijner Deputaten om eenige mededeelingen betreffende den arbeid der Medische Zending aan Uw adres te verzenden. Daar echter de Medische Zending te Jogjakarta nog zeer jong is, moeten de vrienden zich voor ditmaal met zeer weinig tevreden stellen. Den 17den Maart j.l. vertrok ik volgens opdracht naar Jogjakarta. Spoedig was een huis gekocht, zeer geschikt voor het doel, en kon ik weldra beginnen een pendopo, voor de polikliniek, te bouwen. Terwijl dit geschiedde maakte ik een paar uitstapjes, om gegevens bijeen te verzamelen noodig voor de oprichting van het a.s. Zendingshospitaal. Teruggekeerd, macht ik niet alleen met de verdere bouw der pendopo voortgaan; maar zag ik ook reeds nu en dan patiënten tot mij komen. Eerst kwamen deren alleen van uit mijne omgeving, doch spoedig begon deze kring uit te breiden en kwamen ze van uit de omliggende dessa's bij mij om hulp aankloppen.

Toen de pendopo met 1 juli gereed was en ik de kliniek kon openen was het getal patiënten reeds tot 10 à 15 per dag aangegroeid, en van af dat ogenblik is er steeds een opklimming naar te nemen; zoodat ik thans van iederen morgen op een 100 patiënten kan rekenen, indien niet meer. Gedurende de laatste week was het aantal zieken zoo groot, dat ik mij genoodmaakt gevoelde de behandeling van bepaalde zieken op bepaalde dagen te stellen. Men kan er zich geen voorstelling van maken welk een ellende er door dit alre onverzorgde volk geleden wordt. Mannen, vrouwen en kinderen, blind tengevolge van geen behandelings, met wonden bedekt, die al voortwoekerende het lichaam misvormen, omdat er niemand is, die zich het lot dezer hulpbehoevenden aantrekt. Ik zou

zoo voort kunnen gaan met U de diepe ellende van dit volk te beschrijven, doch ik weet, dat Uw hart voor de Medische Zending klopt, omdat de Heere onze God het wil hebben. Dit laatste moet onze kracht zijn: want aan het zien van ellende worden wij gewoon en tegelijk met dit verdwijnt onze belangstelling en onze moed om vol te houden. Bijgestaan door Jaram-Sambija en Samuël heb ik thans de behandeling der zieken eenigzins kunnen regelen. Steeds in 't oog houdende, dat de Medische Zending een hulpmiddel in den directen Dienst des Woords is, was van af den beginne steeds mijn doel de patiënten, zooveel mogelijk op een bepaalden tijd bij elkander te hebben. Dit doel heb ik bereikt door de polikliniek slechts iederen morgen van 7-8 uur open te stellen; en hoewel er in 't eerst nog wel eens zieken verder op den dag kwamen, gebeurt dit op 't oogenblik toch zeer zelden. Iken morgen, des Zondags uitgezonderd, kunt ge dan ook in de eenvoudige pendopo der Medische Zending te Jogjakarta ruim 100 zieken vergaderd zien, geduldig hun beurt afwachende om geholpen te worden door den Zendingarts.

Zoodra de patiënten binnen zijn en hun kaart en nummer hebben ontvangen, wordt er een paar versen uit den Bijbel gelezen of verklaard, waarna een zegen van den Heere wordt afgesmeekt. De menschen luisteren uitstekend, niet dat ik daarmede wil zeggen, dat ze alles verstaan en begrijpen, maar dat ze luisteren willen en zelfs met aandacht is een verblijdend teeken. Dat dan ook spoedig een Bedenaar des Woords naar hier wordt gezonden om aan deze armen naar lichaam en ziel het Woord des Evangelies, der Vrijmachige genade Gods te brengen. Dat Evangelie hebben wij hier in Jogjakarta noodig. We hebben een man noodig, die leeft en prekt uit de Verkiezing. Hoe langer ik in Indië ben, hoe meer ik van dat leerstuk der Uitverkiezing begin te houden.

Om alles met orde te laten geschieden worden de patiënten 3 bij 5 in de kamer van behandeling toegeleid. Dat ik met de behandeling van al die zieken in geen paar uur klaar ben behoeft ik voorreder niet te zeggen, en niettegenstaande mijne vrouw mij in het verbinden van wonden zeer getrouw helpt, gevoel ik toch dagelijks de behoefte aan een flinke ziekenzuster, die mij thans op de kliniek goed kan assisteren, chloroform kan geven, en later in 't Hospitaal aan 't Hoofd van de vrouwenafdeling kan staan en zich kan belasten met de opleiding van Javaansche ziekenverplegers. Misschien is er iemand onder Ulieden, die om Christus wil, hier in Jogjakarta wil komen werken. Ons huis staat voor haar open.

Dat het met de kliniek zoo druk zou gaan en ik reeds als Zendingarts in het huis van menig Javaansch Groote zoude zijn toegelaten, had ik niet durven denken; maar is opnieuw een bewijs, dat de Medische Zending een door God gewild middel is om gebreuk te worden in den dienst der Zending. Met dank aan den Heere mag ik getuigen, dat hoe droevig en verlaten het er op 't arbeidsveld onzer kerken ook uit moege zien, mijn hart vol hope is voor de toekomst. Die Synode te Middellburg kan ik maar niet vergeeten.

Zij nog als een feit mededeelend, dat gedurende de maand Juli ruim 1000 nieuwe patiënten op de polikliniek behandeld zijn geworden.

Ik moet eindigen. Het is reeds laat. Hartelijk dank voor Uw arbeid in den dienst der Medische Zending. Weldra zal het Hospitaal vertijen.

Met de meeste hoogachting en beleefde groeten aan het Bestuur en verdere vrienden.

Steds, Uw Dns. Dns. en medearbeider  
W. G. J. G. SCHEURER.

Dit schrijven is in hoogte mate verblijdend. Althans deze hulplijst der Missie bloeit en werpt vruchten af. Bij zoo menige andere teleurstelling een ware verkwikking.

## Misverstand.

Van den heer Van Alphen uit Ampenan ontvingen we onderstaand schrijven, dat we gaarne met ons antwoord hier inlanschsen.

Bitter teleurgesteld, na ruim 3 jaren lijdens en wachters, acht de ondergetekende, J. J. van Alphen, zich verplicht, nogmaals getuigenis af te leggen, doch thans niet meer tegen de handelingen der oud-Deputaten tot de Zending onder Heidenen en Mohammedanen der Geref. kerken, maar tegen het gedrag der kerken zelve.

Immers in antwoord op zijn verweerschrift en verzoek om eer- en ambtsberstel aan de Generale Synode van 1896, ontving hij het volgende schrijven:

Den heer J. J. VAN ALPHEN te Ampenan, eiland Lombok, N-Indië.

WelEdle Heer en Broeder!

De Generale Synode van Middellburg in Aug. 1896, gehouden, besloot in haar zitting van 28 Aug. j.l.: ten eerste, niet terug te komen op het ontslag van den heer J. J. van Alphen en dies te blijven bij het bepaalde in art. 124 van de acta Syn. v. Dordt 1893;

ten tweede, terugkomende op het aangetekende in art. 233 der acta, te verklaren, dat het ontslag van den voormaligen zendeling der Gereformeerde kerken J. J. van Alphen beschouwd moet worden te zijn geschied „Salvo honore“;

ten derde, dit besluit op te nemen in de acta dezer Generale Synode en daarvan schriftelijk kennis te geven aan den heer J. J. van Alphen en aan de Gereformeerde kerkeraden te Batavia en Soerabaja.

Hetwelk doende,

De Generale Synode voornemend,

(w.g.) B. VAN SCHILVEN, Proest.

W. J. DE HAAS, zede Scriba.

Middellburg, Sept. 1896.

Alsoo heeft voort. Synode door het „Salvo honore“ aan het ontslag van den ondergetekende toe te voegen, het niet schuldig uitgesproken, en de bekende acte van beschuldiging niet te gedaan en niettegenstaande dat, het vonnis gebaseerd op die acte gehandhaafd en bestendigd en intusschen zich schuldig gemaakt aan contractbreuk; in het „bewijs van uitenting“ toch komt het volgende voor:

„De Commissie neemt herarjids aan, genoemden broeder met zijne echtgenote voor rekening der Christ. Geref. kerk naar Soemba te zenden, en belooft voorloopig een maandelijks inkomen van f 200 (zeggetwee honderd gulden), zonder voor den toekomst een vast traktement te bepalen, als dat zij voor hem zorgen zal, gelijk het de gemeente des Heeren J. J. van Alphen behoort betaamt.“

„Werd J. J. van Alphen, wat God verhoede, ten eenigen tijde wegens eigen schuld, door de Christ. Geref. kerk ontslagen als Zending-Leraar, dan is deze vrij van alle financiële verplichtingen jegens hem en de kerken.“

Aan deze verbintenis hebben de kerken zich niet gehouden, maar die trouweloos verbroken. Want niettegenstaande volgens haar eigen getuigenis, de ondergetekende het ambt des

Evangelies met eer heeft vervuld, hebben zij hem, als ware hij een groote misdadiger, uitgestootten, met smaad en schande overdekt en hem en zijn gezin aan de ellende prijsgegeven. Daarom protesteer ik en zal hij blijven protesteren, totdat de kerken haar dwaling erkennen en hem recht doen.

J. J. VAN ALPHEN,  
ontslagen Zending-Leraar der Geref.  
kerken in Nederland.

Ampenan, Juni 1897.

Hoogachtbare Redacteur!

Mag ik U beleefdelijk verzoeken dit protest een plaatsje te willen geven in uw geacht blad de *Heraut*.

Hoogachtend,

Uw dns. dienaar,

J. J. VAN ALPHEN.

Dit protest berust op een misverstand, doordien de heer Van Alphen de uitdrukking: *salvo honore*, toont niet te verstaan. De kerken kunnen aan een Dienaar des Woords ontslag geven op tweeërlei wijze, of *salvo honore et stipendio*, of *salvo honore* alleen.

In het eerste geval blijft hij en zijn radicaal behouden en zijn traktement. In het tweede geval daarentegen behoudt hij enkel zijn radicaal, maar ontvangt hij geen geldelijke uitkeering meer.

*Salvo honore* heeft alsoo met schuldig of niet schuldig niets uitstaande. Het is een afgekoorte uitdrukking voor: *salvo honore ministri*, d. w. z.: zoodat hij zijn waardigheid als Dienaar behoudt.

De kerken hebben alsoo uitgesproken, dat zij, na al het gebeurde, den heer Van Alphen in dezen dienst niet continueren konden, maar hem uit dezen dienst moesten verwijderen. Maar tevens, dat de beweegredenen, die hiertoe geleid hadden, niet van zulk een aard waren, dat hem de mogelijkheid om elders beroepen te worden, moest worden afgesneden.

Dit sta hier eenvoudig als verklaring, opdat de heer Van Alphen zelf tot rust voor zijn consciëntie kome, en niet uit een niet door hem verstande uitdrukking conclusies trekke die niet opgaan.

Voor het overige laten we ons als redactie niet met dit geding in, maar verheugen er ons over, dat de heer Van Alphen op Lombok een zoo goeden werkkring van heel andere aard vond, waarin God hem zegene.

## Uit de Perg.

In de *Bazuin* schreef Dr. Gispin in zijn vaste correspondentie:

Het libertijnisme heeft in onze historie altijd een groote rol gespeeld. En sinds de vorsten zelve in den geest van het liberalisme zijn onderwezen en opgevoerd, met den stroom mede afvaren, en tegenover het Calvinisme niet meer sympathisch stonden en zich openbaarden, en de voorstanders en leidlieden in de vaderlandsche kerk openlijk voor het liberalisme partij kozen, kwamen wij meer en meer in den toestand van de tien stammen Israëls, die door Jerobeam's Kalverdienst van den tempel des Heeren voor goed vervreemden.

In onze dagen is de Keizer van Duitschland nog de eenige regerende Vorst, die openlijk, als Keizer, den naam des Heeren belijdt, zich als Keizer bij de gratie Gods laat gelden, en verklaart, aan God rekenenschap van zijne daden verschuldigd te zijn, en dit bij officiële gelegenheden, ten aanhoore van heel de beschafte wereld, uitsprekt.

Hoe zalke aitingen in die beschafte wereld anvingen worden, hebt gij kunnen lezen. Die beschafte wereld, voor zoover zij zich in de pers uit, neemt er eenvoudig een loopje mee; acht zulke uitingen een eigenaardigheid van den Keizer, en zegt: nu ja, bij de gratie Gods, dat is de schoenmaker en de bakker ook, zoo hij dit verkies, zich altoos te noemen, maar meer wel dit dan ook niet zeggen.

Zoo spreekt het liberalisme in Duitschland en in ons land en in alle landen.

Hoe gemakkelijk is het nu te begrijpen, dat kerken, met de geliberaliseerde staten saamgegroeid en saamverbonden ook gerevolutioneerd en geliberaliseerd moeten worden. Dat is de vloek van den nieuwwetschen Kalverdienst die uit hetzelfde beginsel is als de staatsgodsdienst van Jerobeam.

En nu is het eenvoudig de vraag of, onder de bezieling des Nieuwen Verbonds, de kerk van Christus zoodanig van den staat verbonden is, dat zij tegen den godenbaat der wereld Gods doet, zoo zij hare zelfstandigheid, in het opheffen van de bar en de in settingen van haar „Hofst en Konink handhaaft; de staat met verbod van de handen, die haar, in vroeger eeuwen, koppelde aan een staat, die haar erkende als kerk des Heeren, en uitsprekte om God te doen dienen naar zijn Woord?

Het is m. i. deze vraag, die de geloovigen, in ons land, deze gansche eeuw door, verdeelt, en allerlei twisten, droegden, en valsche toestanden in het leven riep en onderhield.

Afgedacht van alle abstracties, nuttigheidsredenen en, niet het minst, persoonlijke en stoffelijke belangen, moet onderzocht worden, waarin de eenheid en het onderscheid bestaat tusschen de bezieling der Ouden en des Nieuwen Testaments, toegepast op het kerkelijk leven.

Scheldwoorden van revolutionair, separatist, Labadist, Donatist, en welke men nog meer gelieft te gebruiken, betekenen niets. Dit zijn al te gader banaliteiten die, gelijk men voorheen placht te zeggen, geen voordeel in brand steken.

De mogelijkheid is nu aanwezig, dat in de Nederlandsche Hervormde kerk ondergetuigd het heilige Avondmaal ontvange; ja, consequent doorgeredeneerd, ongedoonden in het ambt kunnen gesteld en bevoegd kunnen zijn, om zelve het Woord Gods en de Heilige Sacramenten te bedienen. De vraag is, of de geproponeerde wil des Heeren vordert dat, onder de bezieling des Nieuwen Verbonds, de geloovigen ook dit moeten dulden, en of zulk een kerkgemeenschap ook de eigenschappen en merktekenen heeft van de ware kerk des Heeren, bij welke men zich moet voegen en bij welke men moet blijven, om niet te handelen tegen de ordinantiën Gods.

Zoolang de doop, in den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, nog gehandhaafd blijft, kan men nog spreken van ruinen en broekruken van het verbond Gods en zijner kerke. Maar waar de doop, in beginsel, wordt losgelaten, dat is zelfs geen valsche kerk meer, daar houdt de kerk op te zijn, daar is de grens tusschen Christendom en niet-Christendom uitgebocht.

En dit nu is de triest van het liberalisme, in zijn philosophische en politieke grondgedachte.

Het liberalisme dult, onder sekere voorwaarden, b.v. onderwerping aan de wetten van den staat, alle godsdiensten, maar erkent geen enkelen godsdienst, in objectieve zin, voor de ware. Subjectief houdt het voor den waren godsdienst alleen het liberalisme, beide in kerk en staat, dwepend met de lens van een Duitsch dichter:

Ik heb geen godsdienst.

En waarom hebt gij geen godsdienst?

Uit godsdienst.

M. a. w. de ware godsdienst, is geen godsdienst te hebben dan dien eenen; een goed mensch te zijn.

Onze strijd, mijn vriend, de strijd onzer eeuw, de strijd van ons leven en, niet het minst, onze kerke-

lijke strijd, gaat waarlijk niet over bagatellen. En gij kunt het zien en opmerken, hoe de gansche richting der eeuw daarheen voert, en hoe de besmetting met dien geest in alle kringen merkbaar is. Geloof wat ge wilt, blijft waar ge zijt, — maar wees een goed mensch.

Ziedaar de uitkomst op 't oogenblik althans van de geestelijke worsteling veler eeuwen.

Wie daar iets van begrijpt, niet, met bittere droefheid in het hart, het smartelijk schouwspel aan, dat in zulk een tijd en onder zulke omstandigheden, het volk des Heeren, dat de getrouwden wenscht te bewaren, elkander bijt en veret, totdat het van elkander verteerd wordt.

Maar wij verwachten onzen Heere Jesus Christus tot een Rechter uit den hemel. En in die verwachting is ons een groote vertroosting geschonken.

Gelukkig dat Dr. Gispin zelf nog iets meer doet dan den Zaligmaker op de wolken verwachten.

Heel zijn leven is er aan gewijd, om olie op de wateren te gieten, en tegelijk om de ware beginselen te maintaineren.

Raad om eveneens te doen had daarom tusschen de slotphrasen en de zinsnee die er aan voorafgaat, kunnen ingeschoven worden.

## Officiële Berichten.

Met verhoging uit het Kerkblad van 17 Sept.

Classicale Vergadering, gehouden te Winschoten op Donderdag 12 Aug.

1897.

Instructie Westlerlee: De kerkeraad verzoekt, dat de Classis zich uitspreke in zake leden, die tot Westlerlee behooren en door Meeden worden vastgehouden.

De vergadering neemt hieromtrent het volgende voorstel met groote meerderheid van stemmen aan:

„De Classis, gehoord hebbende de afgevaardigden van de kerken te Westlerlee en Meeden in zake de regeling van de grens tusschen deze beide kerken is van oordeel: dat de burgerlijke grens als kerkelijke grens moet blijven gehandhaafd, dat den leden, die nu nog in Meeden kerken, maar rechtens tot de kerk van Westlerlee behooren, desgevraagd van dat oordeel dezer meerdere vergadering moet kennis gegeven worden en dat noch de kerkeraad van Meeden, noch die van Westlerlee pressie op hen behoort uit te oefenen.“

N. Beerta vraagt raad omtrent een financieele aangelegenheid lunnier kerk. Op het kerkgebouw ligt namelijk een schuld van zeven honderd gulden, welke som tegen November zal worden opgezegd. En nu is de kerk van N. B. niet bij machte dit te doen, waarom de kerkeraad bij de Classis komt om voorlichting en hulp in deze zaak.

Doordrongen van het gewicht dezer zaak besluit de Classis te adviseeren, dat in alle kerken dezer Classis worde geconclieerd, en circulairen zullen worden gezonden aan alle Gereformeerde kerkeraden terwyl de Classis deze bede om hulp zal ondersteunen, en de wenschelijkheid uitsprekt, dat de Classis Winschoten in dezen voorgee.

Komt aan de orde een ingekomene schrijven van den scriba der jongstgehoudene Provinciale Synode, inhoudende het besluit der vergadering aangaande Bellingwolde: „De Provinciale Synode, overwegende dat de positie der kerk te Bellingwolde in verhouding tot de Classis Winschoten niet is zoodanig zij behoort:

„overwegende dat de commissie van Evangelisatie te veel aan de gemeente Bellingwolde heeft ten offer te brengen, besluit: . . . de Classis Winschoten op te dragen Bellingwolde als ene Hulpbehoevende kerk op te nemen en er de financieele zaken te regelen, en voorts de commissie van Evangelisatie op te dragen in verband met de Classis Winschoten, zóo veel hulp te bieden als voor het oogenblik noodig is, opdat de gemeente daar niet in ongelegenheid kome.“

Na eenige discussie komen twee voorstellen ter tafel:

te voorstel-Dult luidt: „De Classis, gelezen het besluit van de Prov. Synode inzake Bellingwolde, en uitgaande van vertrouwen, namelijk dat het niet het doel van de commissie is om Bellingwolde van zich af te schrijven, besluit, dat aan de gemeente Bellingwolde als Hulpbehoevende kerk een som worde toegezegd, opdat wij met deze zaak in het kerkelijke spoor kome.“

te voorstel-Prinsen. „De Classis Winschoten gelezen hebbende een besluit van de Prov. Synode van Groningen van Juni 1897, om de kerk van Bellingwolde Hulpbehoevend te verklaren, en de financieele zaak der kerk met de deputaten tot de inwendige zending te regelen, besluit: a aan deze opdracht niet te voldoen, op grond van Art. 30 D. K.:

b op het voorstel van regeling der financieele zaak niet in te gaan, als niet behoorende tot hare bevoegdheid.

Het voorstel-Prinsen wordt met bijna algemeene stemmen aangenomen.

Eindelijk komt O